

9. Мироненко В. Кардинг или как воруют деньги с кредиток. Prostobank.ua: путеводитель в мире личных финансов. 2006. 13 февраля. URL: http://www.prostobank.ua/kreditnye_karty/stati/karding_ili_kak_voruyut_dengi_s_kreditok.
10. Шершніова О.В. Інформаційне сміття в кіберпросторі. Нова інформаційна ситуація та тенденції альтернативного розвитку ЗМК в Україні: Матеріали ІІ Всеукраїнської наук.-практ. конф. студентів та молодих вчених (м. Острог, 26 січня 2012 р.) / редкол.: П.М. Кралюк, О.С. Батіщева, Я.В. Бондарчук та ін.; за заг. ред. О.В. Шершніової. Острог: Вид-во Нац. ун-ту «Острозька академія», 2012. С. 306–315.
11. Ухвала Апеляційного суду Черкаської області від 24 лютого 2016 року. Справа № 712/9535/14-к. Єдиний державний реєстр судових рішень. URL: <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/56432544>.
12. Ухвала слідчого судді Рівненського міського суду Головчака М.М. від 20 березня 2015 року. Справа № 569/4110/15-к. Єдиний державний реєстр судових рішень. URL: <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/52838647>.
13. Вирок Жовтневого районного суду м. Запоріжжя від 28 травня 2014 року. Справа № 331/1761/14-к. Єдиний державний реєстр судових рішень. URL: <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/39274951>.
14. Клочко А.М., Єременко А.О. Шахрайство з використанням банківських платіжних карток. Юридичний науковий електронний журнал. 2016. № 1. С. 82–86.
15. Приходько А.А., Панкеєв В.В. Фішинг як найпоширеніший вид шахрайства в Інтернеті: види та сутність. Актуальні питання розслідування кіберзлочинів: Матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Харків, 10 грудня 2013 р.) / оргкомітет: О.М. Головко (голова), Т.І. Савчук (секретар), О.М. Музичук та ін. Харків: ХНУВС, 2013. С. 96–97.
16. Про судову практику у справах про злочини проти власності: Постанова Пленуму Верховного Суду України від 6 листопада 2009 року № 10. Вісник Верховного Суду України. 2009. № 12. С. 9–16.
17. Вирок Глухівського міськрайонного суду Сумської області від 18 травня 2016 року. Справа № 576/399/16-к. Єдиний державний реєстр судових рішень. URL: <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/57751702>.

УДК 343.985.7

ДЕЯКІ ПИТАННЯ МЕТОДИКИ РОЗСЛІДУВАННЯ ВВЕДЕННЯ В ОМАНУ СУДУ АБО ІНШОГО УПОВНОВАЖЕНОГО ОРГАНУ

SOME QUESTIONS OF THE INVESTIGATION METHOD OF MISLEADING THE COURT OR ANOTHER AUTHORIZED AUTHORITY

Войтенко О.О., аспірант кафедри кримінального права,
процесу та криміналістики
ПВНЗ «Європейський університет»

Статтю присвячено дослідженню деяких особливостей методики розслідування введення в оману суду або іншого уповноваженого органу. Проаналізовано основні ознаки вчинення таких злочинів, досліджено причини їх учинення. Визначено деякі шляхи виявлення та подолання обману з боку недобросовісних учасників кримінального процесу.

Ключові слова: методика розслідування, обман, допит, неправдиве показання, злочин, спілча дія, фізичний вплив, психічний вплив.

Статья посвящена исследованию некоторых особенностей методики расследования введения в заблуждение суда или иного уполномоченного органа. Проанализированы основные признаки совершения таких преступлений, исследованы причины их совершения. Определены некоторые пути выявления и преодоления обмана со стороны недобросовестных участников уголовного процесса.

Ключевые слова: методика расследования, обман, допрос, ложное показание, преступление, следственное действие, физическое влияние, психологическое влияние.

The article is devoted to the study of some features of the investigation method of misleading the court or other authorized authority. The main signs of such crimes are analysed, the causes for their commission are investigated. Identified some ways to identify and overcome deception of unscrupulous partners in the criminal process.

The term methods of investigating certain types of crimes understand three complex problems: especially disclosure, investigation and prevention of crime as forensic means interconnected and interdependent process.

The low level of disclosure of such crimes in recent years has shown that when they are discovered and investigated, they have trouble moments. This suggests the need to review and refine the investigation method of misleading the court or other authorized authority.

Deception is one of the main behavioral techniques used by unscrupulous partners in the criminal process. Therefore, the detection and discernment of deception is the main instrument in disclosing and investigating of misleading court or other authorized authority.

Mental and physical violence as forms of influence on partners in criminal proceedings are closely intertwined. The main difference is that aimed to influence: mental – on the will of the witness or victim, physical – on the health and life and property of these persons. Despite the differences, there is a close relationship between physical and mental violence.

Knowledge of the person's basic psychological qualities will help a competent person to identify deception in a timely manner and to develop a line of behaviour that will help achieve the goals set before interrogation.

Key words: investigation method, deception, interrogation, false testimony, crime, investigation action, physical influence, psychological influence.

Останніми роками така протидія розслідуванню злочинів, як вплив злочинців та наблизених до них осіб на учасників кримінального процесу, отримує все більшого розповсюдження. Саме ці небезпечні випадки здійснення впливу, які найчастіше пов'язані з фізичним та психічним насильством щодо учасників кримінального судочинства, призводять до введення в оману суду або іншого уповноваженого органу. Сьогодні це дуже розповсюдженій

злочин. Так, відповідно до відомостей Генеральної прокуратури України, кожен рік в Україні реєструється понад 600 кримінальних правопорушень, кваліфікованих як введення в оману суду або іншого уповноваженого органу. За 6 місяців 2018 року таких правопорушень вже було обліковано 423. Крім цього, викликає занепокоєння критично низький відсоток тих кримінальних правопорушень, за якими особам вручено повідомлення про підозру: в по-

точному році з цих 423 правопорушень повідомлення про підозру вручено по 51 випадку; у 2017 році – з 647 облікованих по 131 правопорушенню; у 2016 році – з 637 облікованих по 92 правопорушення відповідно [1]. Це свідчить про те, що відсоток розкриття цих злочинів рідко коли сягає 20%, що в середньому становить близько 15%. Саме тому вбачається актуальним розглянути деякі особливості розслідування цих злочинів – уведення в оману суду або іншого уповноваженого органу, адже вони посягають на суспільні відносини у галузі забезпечення правосуддя.

Аналіз наукових публікацій свідчить про те, що питанням теоретичного та практичного значення криміналістичної методики присвячували свої роботи багато вітчизняних і зарубіжних науковців. Серед них потрібно виділити таких провідних учених-криміналістів, як В. Бахін, Р. Белкін, А. Волобуєв, В. Гавло, А. Іщенко, О. Колесніченко, В. Коновалова, В. Корж, В. Кузьмічов, Г. Матусовський, М. Салтевський, М. Селіванов, А. Старушкевич, В. Тіщенко, В. Шепітько, М. Яблоков та ін., у працях яких активно досліджувався цей напрям криміналістики. Варто додати, що окремо методика розслідування введення в оману суду або іншого уповноваженого органу сьогодні досліджені фрагментарно, що зумовлює актуальність вивчення її проблемних питань.

Мета статті полягає у дослідженні окремих проблемних аспектів методики розслідування введення в оману суду або іншого уповноваженого органу.

Традиційно прийнято вважати, що під поняттям методики розслідування окремих видів злочинів розуміють три комплексні проблеми: особливості розкриття, розслідування та попередження злочинів криміналістичними засобами як взаємопов'язаний та взаємозалежний процес. Незважаючи на різну термінологію, зміст цього поняття завжди розглядався криміналістами як методика розслідування окремих видів і груп злочинів і частина науки криміналістики. При цьому мається на увазі, що методика розслідування – це сукупність наукових методів, прийомів і способів, що застосовуються під час розслідування конкретних видів злочинів [2, с. 238; 3, с. 185–186]. Саме вона визначає зміст, послідовність і особливості проведення слідчих дій, оперативно-розшукових заходів, здійснюваних у процесі розкриття, розслідування та припинення злочинів.

У загальній структурі криміналістичної методики відляють дві частини: 1) загальні положення; 2) окремі методики. Підгрунтам для криміналістичної методики є нормативні джерела, загальнотеоретичні та методологічні положення криміналістики, криміналістичної техніки і тактики, аналіз судово-слідчої практики розслідування окремих видів злочинів, наукові дослідження у сфері удосконалення технології розслідування злочинів за активного творчого використання досягнень у галузі природничих, технічних і гуманітарних наук тощо. Слід зазначити, що раніше в методіці розслідування перевага надавалася розробленню рекомендацій стосовно прийомів визначення напрямів та способів розслідування різних видів злочинів. Останніми роками почала переважати думка, що для вказаного розділу криміналістики більш точною буде назва «криміналістична методика». Сьогодні зміст цього поняття у різних джерелах доволі різний: в одних випадках вона обмежена межами досудового розслідування, в інших – поширюється на судове слідство і навіть на оперативно-розшукову діяльність.

Дослідження такої форми злочинної поведінки, як введення в оману суду або іншого уповноваженого органу, сягають своїм корінням вглиб століття. Ще здавна за цей злочин призначалося чи не найтяжче покарання. Це пов'язане з тим, що цей злочин перешкоджає встановленню істини у кримінальному судочинстві. Низький рівень розкриття таких злочинів останніми роками свідчить про те, що під час виявлення та розслідування них виникають проблем-

ні моменти. Це говорить про необхідність перегляду та удосконалення методики розслідування введення в оману суду або іншого уповноваженого органу.

Відповідно до ст. 384 КК України, введення в оману суду або іншого уповноваженого органу може бути завідомо неправдивим показанням свідка, потерпілого, завідомо неправдивим висновком експерта, поданням завідомо недостовірних або підроблених доказів, завідомо неправдивим звітом оцінювача про оцінку майна, а також завідомо неправильним перекладом, зробленим перекладачем. Основною характеристикою цих діянь можна вважати оману (обман), яку використовують злочинці для досягнення своїх злочинних цілей. Крім того, склад злочину, передбаченого ст. 384 КК України, є формальним і його об'єктивна сторона виражається у неправдивих показаннях винної особи та підписанні відповідних документів. Ця дія утворює закінчений злочин (незалежно від наслідків).

Справді, обман є одним з основних поведінкових прийомів, який використовують недобросовісні учасники кримінального процесу. І саме виявлення та розпізнання обману є основним інструментом у розкритті та розслідуванні введення в оману суду або іншого уповноваженого органу. Тому для особи, яка проводить слідчі дії, зокрема допит, важливо протиставити обману методи ефективної організації захисту і протидії. Тим більше, що відсутність у такої особи цих навичок і заходів може спровокувати на обман. Варто зазначити, що повідомлення неправдивих відомостей під виглядом правди вимагає від допитуваної особи сміливості, впевненості, нахабства й артистичності. Але і в цьому випадку така особа буде приречена на провал, якщо слідчий правильно відреагує на її поведінку.

Один із відомих дослідників у галузі виявлення обману Олдерт Фрай у своїй книзі «Детекція брехні і обману» виділив сім основних особливостей, які відрізняють успішного брехуна від неуспішного [4, с. 168]:

- підготовленість, яка передбачає наявність готових відповідей на можливі варіанти розвитку ситуації;
- оригінальність, яка передбачає здатність не відповісти очікуванням іншого і швидко знайти вихід із тупикової ситуації;
- швидкість мислення, яка передбачає здатність швидко орієнтуватися в ситуації, що змінилася, і надати потрібну відповідь;
- красномовство, яке передбачає здатність «не лізти за словом в кишеню» і «переконати навіть мертвого»;
- хороша пам'ять, яка передбачає вміння відразу або з часом повторити сказане або доповнити своє пояснення, не заперечуючи при цьому самому собі;
- вміння придушувати страх, провину або захоплення під час обману, зберігаючи холоднокровність, незважаючи на реальну загрозу викриття;
- хороші акторські здібності, які дозволяють управляти своїми емоціями і справити на оточення потрібне враження.

Також одним із головних завдань слідчого під час проведення допиту є встановлення причин, які «змусили» особу стати на шлях уведення в оману. Установлення і грамотна ліквідація часто допомагають слідчому усунути конфлікт, тим самим змінити характер відносин, тобто припинити відносини суперництва і перейти до співпраці. За таких обставин значущий доброзичливий підхід, роз'яснення допитуваному конфіденційності його показань [5, с. 116].

Стосовно визначення причин введення в оману суду або іншого уповноваженого органу варто сказати таке. Вивчення стану захищеності учасників кримінального судочинства показало, що в багатьох випадках відмова від надання ними правдивих показань або зміна показань пов'язані з впливом підозрюваних, обвинувачених, їх родичів або невиявленіх співучасників злочину. Такий вплив знаходить вираження у домовленостях, пересліду-

ванині, шантажі, підкупі, загрозі та застосуванні психічно-го і фізичного насильства до зазначених осіб та їх близьких.

Злочинний вплив на учасників кримінального судочинства за способом здійснення можна поділити на психічний і фізичний. Фізичний злочинний вплив є будь-якою формою насильства над їх особистістю (побої, тілесні ушкодження, вбивство). Фізичний вплив може виразитися як у злочинному посяганні на честь, гідність, здоров'я і життя, так і на майно потерпілих.

Психічний вплив на особу, яка бере участь у кримінальному судочинстві, може виражатися в погрозах, образі, наклепі, він розрахований на залякування, придушення волі, психіки. Під психічним насильством, як правило, мається на увазі активний вплив на психіку осіб, що беруть участь у кримінальному процесі. Психічне насильство – одна з тих форм впливу, яка найбільш часто зустрічається у суспільстві. Крім того, з характеристики психічного насильства і його способів слідує, що фізичний вплив нерідко є засобом, що підтверджує загрози.

Можна зробити висновок, що психічне і фізичне насильство (як форми впливу на учасників кримінального судочинства) тісно переплітаються між собою. Основна відмінність полягає в тому, на що спрямований вплив: психічний – на волю свідка або потерпілого, фізичний – на здоров'я і життя або на майно зазначених осіб. Незаважаючи на наявні відмінності, між фізичним і психічним насильством є тісний взаємозв'язок.

Фізичне насильство завжди тягне за собою психічні травми, оскільки будь-який біль або утиск травмує психіку (окрім випадків, коли фізична травма заподіюється людині, яка перебуває у несвідомому стані, наприклад, під наркозом). Водночас психічна травма може викликати функціональні розлади і навіть смерть. У сучасних умовах викликає занепокоєння той факт, що злочинний вплив на учасників кримінального судочинства, що проявляється у формі примусу зазначених осіб до надання неправдивих показань, стає все більш витонченим, жорстоким і неприкритим. Учасників кримінального судочинства вмовляють, шантажують, підкуповують, викрадають, піддають побиттю і насильству, аби ті погодилися дати неправдиві свідчення [5, с. 118].

Але можливі й інші причини введення в оману суду або іншого уповноваженого органу. Так, наприклад, у листопаді 2017 року під час допиту як потерпілого по кримінальному провадженню за ознаками кримінального правопорушення передбаченого ч. 3 ст. 187 КК України, гр. А умисно, усвідомлюючи протиправний характер своїх дій, надав завідомо неправдиві показання стосовно вчиненого щодо нього кримінального правопорушення, передбаченого ч. 3 ст. 187 КК України. Із метою введення органу досудового розслідування в оману, він надав неправдиві відомості (як потерпілого) спотворивши дійсні обставини та факти, та зазначив, що в ніч із 11.11.2017 р. на 12.11.2017 р. за місцем його проживання невідомими особами щодо нього було здійснено розбійний напад із метою заволодіння його майном, поєднаний із проникненням у житло, якого насправді не було. Під час проведення досудового розслідування та перевірки показів гр. А було встановлено, що останній надав неправдиві показання в якості потерпілого та 13.11.2017 р. добровільно вказав місце знаходження начебто викраденого майна та надав його для огляду, яке в подальшому було вилучено та пред'явлено матері гр. А для візначення, яка візнула майно як таке, що було викрадене з її будинку під час розбійного нападу, окрім грошей у сумі 4 000 евро.

Таким чином, органами досудового розслідування встановлено, що гр. А, усвідомлюючи свої злочинні дії, бажаючи приховати розтрату коштів своєї матері в розмірі 4000 евро, вигадав та штучно створив обстановку, яка можлива під час учинення злочину, тобто інсценував факт

розбійного нападу щодо себе, зокрема перевернув та порізав меблі, розкидав особисті речі тощо [6].

Успіх допиту в умовах протидії залежить від таких факторів, як наявність у слідчого достатньої інформації з того чи іншого факту, який підлягає дослідженню; стійкість і ступінь виниклої між сторонами протидії; підготовленість слідчого до протиборства, його вміння входити в контакт із людьми, планувати слідчі дії, застосовувати раціональні тактичні прийоми; умови, в яких буде здійснюватися його спілкування (наявність відповідного для допиту місця, часу для тривалого спілкування); повнота і правильність застосованих джерел отримання інформації (документів, речових доказів, свідчень очевидців та ін.); складність оцінки доказової інформації, одержуваної слідчим в умовах протидії.

Із метою забезпечення ефективності допиту на підготувальній стадії необхідно застосування тактичних прийомів, націлених на формування у допитуваного, позитивного ставлення до майбутньої процедури. Готовуючись до допиту, збираючи відомості про особу допитуваного, слідчий має приділити увагу ототожненню істинного образу психологічної сутності людини, з яким належить спілкування під час допиту, застосуванню загальнонаукових методів пізнання і практичної діяльності (спостереження, порівняння та ін.).

Під час спілкування необхідно демонструвати об'єктивність, доброзичливість, зацікавленість у долі допитуваного. Це полегшить налагодження контакту з ним, сприятим підвищенню точності діагностики інформаційного стану допитуваного, допоможе конкретизувати його ставлення до необхідної інформації, створить умови для виявлення можливої протидії з боку допитуваного встановленню істини, підвищить ефективність психологічного впливу на допитуваного.

Оскільки різні за силою установки на протидію допитуваного встановленню істини виражаються в різних за змістом формах поведінки суб'єкта, то від слідчого потрібно вміле оперування різними прийомами, спрямованими на подолання цієї протидії. Найбільше в приховуванні певної інформації зацікавлені винні особи, тому що саме вони несуть відповідальність за вчинені злочини. Важливу роль у викритті неправдивих свідчень допитуваного грає встановлення мотивів як основи формування такої позиції. Дослідженнями встановлено, що таким мотивом найчастіше (в 85% випадків) є боязнь здійснення негативного впливу на допитуваного інших зацікавлених у результаті розслідування осіб. Саме під час активної протидії допитуваного встановленню істини використовується весь арсенал тактичних прийомів для викриття його в обмані, а також для подолання замовування. Так обман, що виявляється у вигляді повного або часткового приховування або спотворення інформації, може бути викритий шляхом:

- 1) послідовного пред'явлення доказів, що викривають обман (зокрема з демонстрацією аудіо- та відеоматеріалів) як речових доказів, так і свідчень інших осіб (при цьому допитуваний на певному етапі починає припускати, що слідчий має і більш вагомі докази, у зв'язку з чим він змушений коригувати свою позицію, щоб уникнути подальшого викриття у брехні);

- 2) створення слідчим у допитуваного підвищеного уявлення про свою поінформованість за рахунок повідомлення йому окремих і незначних, але достовірно встановлених фактів (при цьому лінія поведінки слідчого має бути зваженою на основі впевненості і переконаності в розкритті злочину, що створює у допитуваного враження про обізнаність слідчого не тільки в дрібницях, але і по основних обставин);

- 3) використання прийому «допущення легенді» – надання допитуваному можливості безперешкодно викладати придумані ним пояснення події, при цьому слідчий

неупереджено вислуховує і записує неправдиві свідчення допитуваного, а потім спростовує зібраними доказами, враховуючи нелогічність, протиріччя матеріалам справи. Зазначений прийом, як правило, ефективно переконує допитуваного у неприпустимості неправдивих свідчень і з інших питань;

4) застосування під час допиту аудіо- та відеозаписи, в процесі якого фіксується не тільки вербальна інформація, але й інформація виражена в невербальній формі, а також перебіг допиту, емоційний стан допитуваного, реакція на поставлені запитання [5, с. 119].

Уведення особою в оману суду або іншого уповноваженого органу є свідомою протидією правосуддю у встановленні істини в кримінальному судочинстві. Переївірка неправдивих показів особи, як правило, проводиться у межах певної слідчої дії – допиту, під час якого перед компетентною особою ставиться завдання виявити обман у тій інформації, яку повідомляє винна особа. Саме знання основних психологічних якостей людини допоможе такій компетентній особі своєчасно виявити обман і виробити лінію поведінки, яка допоможе досягти цілей, поставлених перед допитом.

ЛІТЕРАТУРА

1. Єдиний звіт про осіб, які вчинили кримінальні правопорушення // Офіційний веб-сайт Генеральної прокуратури України. URL: http://www.gp.gov.ua/ua/stst2011.html?dir_id=113281&libid=100820&c=edit&_c=fo# (дата звернення 08.11.2018).
2. Кофанов А.В., Кобилянський О.Л., Кузьмічов Я.В. Криміналістика: питання і відповіді. Навч. посіб. Київ: Центр учбової літератури, 2011. 280 с.
3. Цільмак О. Класифікація методів криміналістики у відповідності до рівня пізнання. Публічне право. 2016. № 1 (21). С. 185–192.
4. Фрай Одерт. Детекція лжи и обмана. Санкт-Петербург: Прайм-ЕвроЗнак, 2005. 320 с.
5. Тямкин А.В., Цыкова Г.Е. Тактические приемы разоблачения ложных показаний на допросе. Вестник Воронежского института МВД России. 2012. № 2. С. 115–120.
6. Єдиний державний реєстр судових рішень // Офіційний веб-сайт Державної судової адміністрації України. URL: <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/72884677> (дата звернення 08.11.2018).

УДК 343.1

РОЛЬ ПРОКУРОРА ПІД ЧАС ВИКОНАННЯ ФУНКЦІЇ КРИМІНАЛЬНОГО ПЕРЕСЛІДУВАННЯ (ОБВИНУВАЧЕННЯ)

PROSECUTOR'S ROLE DURING THE EXECUTION OF CRIMINAL PROSECUTION

Гнатюк А.Ю., к. ю. н.,
асистент кафедри кримінального права та
кримінально-правових дисциплін
Полтавський юридичний інститут
Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого

У статті розглянуто підходи до визначення поняття кримінального переслідування, моменту його початку стосовно конкретної особи, роль прокурора у вітчизняному законодавстві під час притягнення особи до кримінальної відповідальності, а також визначене місце, яке посідає цей вид діяльності серед інших функцій прокурора. Підтверджена наявність зазначеної функції у прокурора, визначені підходи до розуміння початку такої діяльності як Європейського суду з прав людини, так і на рівні вітчизняного законодавства. Зроблено висновок про те, що прокурор під час досудового провадження здійснює функцію кримінального переслідування, яка є відносно самостійною і до того ж основною серед його процесуальних функцій у цій стадії.

Ключові слова: прокурор, досудове розслідування, процесуальне керівництво, функції, кримінальне переслідування, ЄСПЛ.

В статье рассмотрены подходы к определению понятия уголовного преследования, момента его начала в отношении конкретного человека, роль прокурора в отечественном законодательстве при привлечении лица к уголовной ответственности, а также какое место занимает данный вид деятельности среди других функций прокурора. Подтверждено наличие указанной функции у прокурора, определены подходы к пониманию начала уголовного преследования, как в практике Европейского суда по правам человека, так и на уровне отечественного законодательства. Сделан вывод о том, что прокурор на стадии досудебного расследования осуществляет функцию уголовного преследования, которая является самостоятельной и к тому же основной на данной стадии.

Ключевые слова: прокурор, досудебное расследование, процессуальное руководство, уголовное преследование, ЕСПЧ.

The article deals with approaches to the definition of the concept of criminal prosecution and its beginning; established from which moment a criminal prosecution commences against a concrete person; the role and tasks of the prosecutor, who carries out procedural guidance to the pre-trial investigation in bringing the person to criminal liability; what is the role of criminal prosecution among other functions of the prosecutor.

The conducted research confirmed the presence of this function in the prosecutor. Scholars, the practice of the European Court of Human Rights and the Constitutional Court of Ukraine have identified approaches to understanding the beginning of such activity. Thus, in the understanding of the European Court of Human Rights, the beginning of prosecution should include not only the communication of the person about the suspicion, but also other points related to the use of criminal prosecution of "suspect" measures that may also seriously affect the situation the suspected. The Constitutional Court of Ukraine in its decision has determined that prosecution as a stage of criminal prosecution begins from the moment when the investigator decides to bring the person as a defendant and accusation to her. According to the current Criminal Procedural Code of Ukraine, such a document is an indictment.

It was concluded that the prosecutor in the pre-trial proceedings performs a criminal prosecution function, which is relatively independent and, moreover, fundamental among its procedural functions at this stage. It was established that the moment of commencement of criminal prosecution in relation to a concrete person under the effective procedural law should be considered: 1) the actual detention of a person suspected of committing a crime; 2) notification of suspicion of a criminal offense; 3) election of a preventive measure to the suspected.

Key words: prosecutor, pretrial investigation, procedural guidance, criminal prosecution, ECHR.